

Θεματική Ομίλου	Δημιουργική γραφή σεναρίου
Υπεύθυνη Ομίλου	Όλγα Μούσιου-Μυλωνά, Σχολική Σύμβουλος 1 ^{ης} Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Φλώρινας
Διδάσκουσα Ομίλου	Κυριακή Αμαραντίδου, δασκάλα του Πειραματικού Δημοτικού Σχολείου Φλώρινας
Τάξεις στις οποίες απευθύνεται	Ε' και Στ' Δημοτικού
Αριθμός μαθητών & διαδικασία επιλογής	Ανώτατος αριθμός 16 μαθητές/τριες. Σε περίπτωση που υπάρξουν περισσότερες αιτήσεις, θα διενεργηθεί κλήρωση.
Ώρες εβδομαδιαίως	2 x 45' κάθε Πέμπτη 17:00-19:00
Στόχοι - προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Οι μαθητές/τριες: ✓ να ασκηθούν στην πολυτροπική αφήγηση ✓ να εξοικειωθούν με την ιδιαίτερη «γλώσσα» της κινηματογραφικής αφήγησης ✓ να ασκηθούν στη σύνθεση αφηγήσεων με ευφάνταστο γράψιμο, δηλαδή στην Τέχνη της επινόησης ✓ να καλλιεργήσουν τη δημιουργική τους σκέψη και να απελευθερώσουν δημιουργικές δυνάμεις ✓ να εκφράσουν συναισθήματα και ιδέες, αυθόρμητα και πηγαία ✓ να εκτονωθούν ψυχικά και να εκφράσουν την έμπνευσή τους σε ένα πλαίσιο απαλλαγμένο από κανόνες και συνθήκες που περιορίζουν την ελευθερία σκέψης και τη δημιουργική διάθεση ✓ να ψυχαγωγηθούν με δεξιότητες και λειτουργίες που συναντώνται και στο παιχνίδι, όπως είναι η αίσθηση της περιπέτειας, της φαντασίας, του πειραματισμού, της περιέργειας ✓ να κατανοήσουν τα κειμενικά είδη και τις συμβάσεις τους ✓ να γνωρίσουν τις τεχνικές και τη δομή του σεναρίου ✓ να εξοικειωθούν με υφολογικά και λογοτεχνικά σχήματα

- του σεναρίου
- ✓ να καλλιεργήσουν τις δεξιότητες γραφής και κυρίως να πειραματιστούν με τη γραφή
 - ✓ να έρθουν σε επαφή με πολυδιάστατες αναγνώσεις στα πλαίσια του πολυτροπικού γραμματισμού
 - ✓ να ασκηθούν σε άλλου τύπου χρήσεις των λέξεων, γλωσσικές ανατροπές, αποκλίνουσες επιλογές, πρωτοτυπία, καινούργιους δρόμους προσωπικής γραφής και έκφρασης
 - ✓ να αποκτήσουν δεξιότητες οπτικοακουστικής αγωγής
 - ✓ να συνεργαστούν με τους μαθητές και τις μαθήτριες του *Ομίλου Προγραμματισμού* με στόχο τη δημιουργία διαδραστικών (αλληλεπιδραστικών) ιστοριών

Αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας - δράσεων

Το αναλυτικό πρόγραμμα βασίζεται κυρίως στη «Μέθοδο Γραφής Σεναρίου» της Χριστίνας Kallas-Καλογεροπούλου, που είναι απότοκο της πολύχρονης διδακτικής και επαγγελματικής εμπειρίας της. Είναι ευνόητο ότι η Μέθοδός της προσαρμόστηκε στην ηλικιακή ομάδα στην οποία απευθύνεται ο Όμιλος και εμπλουτίστηκε με ιδέες πολλών ανθρώπων: του Τριαντάφυλλου Κωτόπουλου, του Σταύρου Γρόσδου, του Τζάνι Ροντάρι, της Σοφίας Νικολαΐδου, του Στάθη Βαλούκου, του Ανδρέα Καρακίτσιου κ.ά. (βλ. παρακάτω *Βιβλιογραφία*)

Ενδεικτικές δραστηριότητες:

- Εντοπισμός δομικών στοιχείων σεναρίου (χωροχρόνος, πρόσωπα, εξέλιξη, ανατροπή, λύση).
- Ανάλυση των βασικών παραμέτρων δημιουργίας ενός σεναρίου, με έμφαση στη δημιουργία της «βασικής σύγκρουσης», των «σκηνών» και των «πράξεων».
- Ασκήσεις «αυτόματης γραφής».
- Αφηγηματικές οπτικές και τρόποι. Η αφηγηματική φωνή, τρόποι ενίσχυσης της προσωπικής φωνής.
- Διάλογοι. Γραφή «αληθινών» διαλόγων που να λειτουργούν μέσα στο έργο. Ένταση, υπερβολή, ρεαλισμός, ανατροπή, έκπληξη, αγωνία, αναδρομές στο παρελθόν.
- Από τις σελίδες ενός βιβλίου στις σελίδες ενός σεναρίου.
- Αλλαγή αφηγητή, πρόσθεση ή αφαίρεση επεισοδίων στην πλοκή, αλλαγή τέλους. Πρόκειται για πρακτική που τα τελευταία χρόνια έχει διαδοθεί ιδιαίτερα στο διαδίκτυο, γνωστή ως fanfiction: μυθοπλασία την οποία συνθέτουν οι χρήστες του διαδικτύου ξεκινώντας από ένα υπαρκτό λογοτεχνικό έργο (είτε βιντεοπαιχνίδι, κινηματογραφική ταινία, κόμικ κλπ) και «μεταγράφοντάς» το. Η διασκευή αυτή μπορεί να συνίσταται σε συμπλήρωμα της πλοκής ή στη διαγραφή τμήματος που θεωρείται επουσιώδες ή στην τροποποίηση τμήματος του έργου ή σε μίξη σκηνών και μοτίβων από διαφορετικά έργα.
- Συλλογικές ιστορίες: έχει ήδη δοκιμαστεί από γνωστούς συγγραφείς (πχ *Το μυθιστόρημα των τεσσάρων*, από τους

Σ. Μυριβήλη, Μ. Καραγάτση, Ά. Τερζάκη, Η. Βενέζη και *Το παιχνίδι των τεσσάρων*, από τους Κ. Μουρσελά, Γ. Σκούρτη, Α. Σουρούνη, Π. Τατσόπουλο). Πρόκειται για μια συγγραφική πρακτική κατά την οποία ένας συγγραφέας αρχίζει μια ιστορία και καλεί κάποιους άλλους να τη συνεχίσουν. Ιδιαίτερη αναφορά ίσως αξίζει στο *Global novel*, το μυθιστόρημα που γράφτηκε το 2003 και εκδόθηκε στα ελληνικά με αφορμή την Πολιτιστική Ολυμπιάδα, συλλογικό μυθιστόρημα γραμμένο από 14 συγγραφείς από όλον τον κόσμο.

- «Ψηφιακές ιστορίες» (digital storytelling): σύντομα ψηφιακά φιλμάκια 2-5 λεπτών που δημιουργούνται με σκοπό να αφηγηθούν μια αληθινή ή μια επινοημένη ιστορία. Βασίζονται στην αρχέγονη δύναμη της αφήγησης και του παραμυθιού, επενδυμένα όμως με εικόνες, βίντεο, μουσική και ηχητικά εφέ. Βλ. σχετικό βίντεο: <https://www.youtube.com/watch?v=dKZiXR5qUIQ>.
- Από τη δημιουργία του σεναρίου στη διαδραστική-βιωματική ιστορία. Αλληλεπίδραση των μαθητών/τριών των δύο Ομίλων, συνεργασία σε μικτές ομάδες.

Διδακτικό Υλικό

Επιλεγμένα αποσπάσματα ταινιών ή/και ταινίες μικρού μήκους
Επιλεγμένα λογοτεχνικά έργα, σενάρια, θεατρικά έργα

Παραδοτέα – τελικό αποτέλεσμα

- Ατομικά και ομαδικά κείμενα
- Δημιουργία ταινίας μικρού μήκους
- Το τελικό αποτέλεσμα της συνεργασίας των δύο Ομίλων αναμένεται να είναι διαδραστικές ιστορίες, η εξέλιξη των οποίων θα καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από την αλληλεπίδραση των ατόμων που τις βιώνουν. Οι διαφοροποιήσεις στην πλοκή ανάλογα με τις αποφάσεις των συμμετεχόντων, τα μέσα αναπαράστασης των ιστοριών, οι τρόποι αλληλεπίδρασης με τους συμμετέχοντες, ακόμα και ο φυσικός χώρος στον οποίο δραματίζονται, θα προκύψουν από τη συνεργασία των μαθητών των δυο Ομίλων και δεν έχει νόημα να οριστούν εκ των προτέρων από τους διδάσκοντες. Βασικός σκοπός από τεχνολογικής πλευράς είναι η μεγαλύτερη δυνατή ενσωμάτωση των ιστοριών και των αλληλεπιδράσεων στον χώρο και σε αντικείμενα που δεν σχετίζονται άμεσα με τον υπολογιστή. Οι τελικές ιστορίες θα πρέπει να δημιουργούν στους συμμετέχοντες την ψευδαίσθηση ότι δεν υπάρχει προκαθορισμένη πλοκή, καθώς επίσης και την ψευδαίσθηση ότι δεν αλληλεπιδρούν με έναν υπολογιστή.

Συνεργασίες

- Συνεργασία με τον Όμιλο Προγραμματισμού
- Συνεργασία με σχολικούς συμβούλους, συγγραφείς, επιστήμονες ειδήμονες στο πεδίο της δημιουργικής γραφής, ανθρώπους που ασχολούνται με τον κινηματογράφο (σενάριο, σκηνοθεσία, ηθοποιία κ.ά.)

Βιβλιογραφία

➤ Συνεργασία με άλλα Δημοτικά Σχολεία της χώρας

- Campbell, J. (2001). *Ο Ήρωας με τα Χίλια Πρόσωπα*, μτφ. Θ. Σιαφαρίκας. Αθήνα: Ιάμβλιχος
- Costello, J. (2002). *Writing a Screenplay*. Λονδίνο: Pocket Essentials
- Egri, L. (2004). *The Art of Dramatic Writing*. Νέα Υόρκη: Simon & Schuster
- Field, S. (1986). *Το σενάριο. Η τέχνη και η τεχνική: Οι βάσεις της σεναριογραφίας*, μτφ. Π. Πολυκάρπου. Αθήνα: Κάλβος
- Hayward, S. (2007). *Cinema Studies: the Key Concepts*, 3η έκδ. Νέα Υόρκη: Routledge
- Huet, A. (2008). *Το Σενάριο*, μτφ. Ει. Πυρπάσου. Αθήνα: Πατάκη
- Mc Kee, R. (1997). *Story: Substance, Structure, Style and the Principles of Screenwriting*. Νέα Υόρκη: Harper-Collins Publishers
- Monaco, J. (2000). *How to Read a film: The World of Movies, Media, Multimedia. Language, History, Theory*, 3η έκδ. Οξφόρδη, Νέα Υόρκη: Oxford University Press
- Vogler, Ch. (2007). *The Writers Journey: Mythic Structure for Writers*. Studio City, USA: Michael Wiese Productions
- Βαλούκος, Σ. (2006). *Το σενάριο. Η δομή και η τεχνική της συγγραφής του*. Αθήνα: Αιγόκερως
- Γρόσδος, Σ. (2014). *Δημιουργικότητα & Δημιουργική Γραφή στην Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας
- Δρομάζος, Σ. (εισαγ., μτφ., σχόλια) (2007). *Αριστοτέλους Ποιητική*. Αθήνα: Κέδρος
- Ζουμπουλάκη, Μ. (2012). *Πώς να γράψεις*. Αθήνα: εκδ. Παπαδόπουλος
- Κάλλας-Καλογεροπούλου, Χ. (2006). *Σενάριο. Η τέχνη της επινόησης και της αφήγησης στον κινηματογράφο*. Αθήνα: Νεφέλη
- Καρακίτσιος, Α. (2012). «Δημιουργική Γραφή: μια άλλη προσέγγιση της λογοτεχνίας ή η επιστροφή της Ρητορικής;», *Κείμενα*, 15 (ηλεκτρονικό περιοδικό Παιδικής Λογοτεχνίας)
- Κεχαγιάς, Α. (1997). *Το σενάριο. Από την αρχική ιδέα στην εκτέλεση*. Αθήνα: Έλλην
- Κωτόπουλος, Τ. (2011). «Από την ανάγνωση στη λογοτεχνική ανάγνωση και την παιγνιώδη διάθεση της Δημιουργικής Γραφής», στο Γ. Παπαντωνάκης & Τ. Κωτόπουλος (επιμ.) (σσ. 21-36) *Τα ετεροθαλή*. Αθήνα: Ίων
- Κωτόπουλος, Τ. (2012^a). «Η "νομιμοποίηση" της Δημιουργικής Γραφής», *Κείμενα*, 15 (ηλεκτρονικό περιοδικό Παιδικής Λογοτεχνίας)
- Κωτόπουλος, Τ. (2012^b). «Η διδασκαλία της Δημιουργικής Γραφής. Η περίπτωση της συγγραφής λογοτεχνικών έργων για εφήβους», στο Τ. Κωτόπουλος & Δ. Σουλιώτη (επιμ.) (σσ. 93-162) *Θέματα Παιδικής Λογοτεχνίας*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας
- Νικολαΐδου, Σ. (2012). «Δημιουργική Γραφή στο σχολείο. Το τερπνόν μετά του ωφελίμου», *Κείμενα*, 15 (ηλεκτρονικό περιοδικό Παιδικής Λογοτεχνίας)
- Νικολαΐδου, Σ. (2014). *Πώς έρχονται οι λέξεις*. Αθήνα: Μεταίχμιο
- Νικολαΐδου, Σ. (σχεδιασμός-επιμέλεια) (2015). *Η δημιουργική*

γραφή στο σχολείο. Οδηγός εκπαιδευτικού. E-book. Αθήνα: Μεταίχμιο

- Προπ, Β. (2009). *Μορφολογία του παραμυθιού*. Μτφ. και πρόλογος Α. Παρίση. Αθήνα: Καρδαμίτσας
- Ροντάρι, Τζ. (2002). *Παραμύθια σαν πλατύ χαμόγελο*. Μτφ. Α. Καμβύση. Αθήνα: Μεταίχμιο
- Ροντάρι, Τζ. (2003). *Γραμματική της φαντασίας – Εισαγωγή στην τέχνη να επινοείς ιστορίες*. Μτφ. Γ. Κασαπίδης. Αθήνα: Μεταίχμιο
- Ροντάρι, Τζ. (2011). *Παραμύθια για να σπάτε κέφι*. Μτφ. Δ. Δότση. Αθήνα: Κέδρος
- Στανισλάβσκι, Κ. (2006). *Πλάθοντας ένα ρόλο*. Μτφ. Ν. Αγγέλου. Αθήνα: Γκόνη